

Posamezne številke:
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri a
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 12-50, za ino-
skupno D 20-50, dostavljen na dom
D 14-; na izkaznice D 12-50
izdani po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI.

TABOR

Knjižnica liceja

Posamezne številke:
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 24, - SMS poštomatkovni
režim št. 11.767.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. - Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, petek 9. novembra 1923.

Številka: 254.

Okoli Sofije.

Maribor, 7. novembra.

Bolgarija je sprejela zahteve naše vlade, izražene v noti z dne 4. novembra. Sofijska vlada je dala popolno zadoščenje za atentat, ki je bil storjen v Sofiji na našega vojnega atašeja. S tem je spor z Bolgarijo, ki bi utegnil imeti težke posledice, mirno likvidiran. Sofijska vlada je dokazala, da je lojalna. Morda je pri tem manj iskrena kot izgleda na zunaj; toda v sedanjem položaju je vladna treznost najbolj koristna Bolgariji sami. — Kljub temu, da je vlada g. Cankova s precej srečno roko odvrnila nevarnost levčarske revolucije (komunisti-zemljoradniki), je Bolgarija še vedno kotel kipeče vode, kjer si odvisna para išče ventila. Atentati so v Bolgariji že vsakdanja stvar in kdor se tam bavi s politiko, mora imeti v svoji miniznici polico o življenjskem zavarovanju. Mi še danes ne vemo zanesljivo, ali ni sedanja bolgarska vlada vezana naupram podzemeljskim silam, ki se ne morejo pomiriti z novim stanjem na Balkanu in v Evropi sploh. Tudi če verujemo v poštenost Cankovljevih besed in v dobro voljo njegove vlade, da bo Bolgarija izpolnila prevzete obveznosti in živela v miru s svojimi sosedi, se vendar ne moremo otresti nezaupanja. Zahrbtni plani, ki ga je storila Bolgarija 1. 1915 napram Srbiji in svoji osvobodilski Rusiji in pri katerem je bila zavestno brez protesta udeležena velika večina Bolgarov, je še vedno močan argument o nezanesljivosti Bolgarov. Dobro vemo, da obstoji med Srbi in Bolgari star antagonizem, ki je ostanek balkanske preteklosti in da sovinsti z obeh strani silno otežkočajo razčiščenje naših medsebojnih odnosov. Dejstvo pa je, da so Bolgarji za svoja dejanja med vojno odgovorni in da morajo naloženo kazen lojalno izvršiti. Tega ne zahteva šovinizem, temveč mednarodna pravičnost, ker bi Bolgari v danem slučaju tudi od nas neizprosno tirjali, kar bi jim šlo po mednarodno sklenjeni pogodbi. Razen teh pravnih dolžnosti pa ima današnja Bolgarija (vlada, parlament, javnost) tudi izvestne moralne dolžnosti. Krivica ne da popraviti z novimi krivicami. Krivico in zmoto je treba obžalovati in kreniti na pravo pot. Prava pot pa ne more biti taka, da bi posegala v sosedovo sfero in tam vzbujala novo nejevoljo in nov odpor. Če se tedaj govori o bližnjem z Bolgarijo, si je treba biti na zbranem, koliko je Bolgarija popravila dvojne krivice in koliko si želi zbliznati z Jugoslavijo, najsorodnejšo državo in najneposrednejšo sosedo.

In tu zadenemo takoj ob Makedonijo, na makedonstvujušče. Zadnji dnevi po atentatu na podpolkovnika Krstića so pokazali, da so makedonstvujušči v Sofiji zelo močni in oblastni. Najzagrizenejši nasprotnik naše države Todor Aleksandrov je mogočen gospod, ki mu sam vidimo lojalnost sedanje bolgarske vlade, vidimo pa tudi boj med njeno »srednjo linijo« in skrajno desnico. Nobenega dvoma ni, da se desnica začneja pri kralju g. Cankova, končuje pa pri skrajni reakcionarni Todoru Aleksandrovu. Sprito neustaljenih, do dna razrovanih političnih razmer v Bolgariji ni izključeno, da se bo skrajna točka desnice, ki se pravi: Aleksandrov bo nekega dne zrasel Cankovu čez glavo, kakor je Cankov zrasel Stambulijskemu. Srbski šovinisti netito ljudje, ki so jim bolgarji vojniki požgali hiše ali morili družine, toda na bolgarski strani se pojavljajo navadne imperalistične tendence, zdravnika dr. Szemero. Pri zadnjem je

Bolgarska dala zadoščenje.

Spor poravnal. — Jugoslov.-bolgarska pogajanja se bodo nadaljevala.

Beograd, 8. novembra. Včeraj zvečer je sprejel minister notranjih zadev dr. Ninčić od našega poslanika v Sofiji poročilo, da je Bolgarija izvršila vse zahteve, stavljene v naši noti. Ob 10. uri dopoldne je četa vojakov z zastavo na čelu izkazala naši državni zastavi, razobešeni na jugoslovenskem postaništvu, predpisano vojaško čast. Pred vhomom našega poslaništva je prisostvoval temu aktu naš poslanik g. Rakić s predsednikom jugoslovenske delegacije dr. Novakovičem in z vsem poslaniškim osebjem. Bolgarski vojni minister je s svojim adjutantom takoj, ko je vlada sprejela naše zahteve, obiskal ranjenega podpolkovnika Krstića ter se osebno opravičil in izrazil svoje obžalovanje radi napada. Včeraj ob 13. uri pa je ministrski predsednik

Cankov posepil predstavnika naše države, poslanika Rakića, ter v imenu bolgarske vlade izrazil obžalovanje nad neljubim dogodkom.

Sofija, 8. novembra. (Izv.) Izpolnitev zahtev, ki jih je stavila Jugoslavija v svoji ultimativni noti, je napravila na vso bolgarsko javnost, zlasti pa v Sofiji globok utis. Vlada smatra, da je spor, ki je nastal radi napada na jugoslovenskega vojaškega atašeja za enkrat poravnal. Pričakuje se samo še izid preiskave zoper storilce in razsodba mednarodnega sodišča v Haagu glede materijalne odškodnine. Upati je, da ta spor ne bo uplival na jugoslovensko-bolgarska pogajanja, ki so bila prekinjena in se bodo v prihodnjih dneh zopet nadaljevala.

Vlada vztraja na dobavi reparacij iz Nemčije.

Tozadevna nota zaveznikom.

Beograd, 8. novembra. Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je zunanji minister podal obširnejše poročilo o zadevi napada na našega vojaškega atašeja v Sofiji ter prečital poročila našega poslanika v Sofiji, g. Rakića. Nato se je razpravljalo o noti nemške vlade, ki je zopet ustavila reparacijske dobave naši državi. Po daljši debati je ministrski svet prišel do prepričanja, da se skuša Nemčija samo izmotavati. Znana je, da nemške tovarne sedaj ni-

majo nikakih posebnih naročil, niti niso tako zaposlene, da bi morala zaradi tega ustaviti reparacijske dobave, namenjene naši državi. Ministrski svet je sklenil, da vztraja na tem, da Nemčija plača reparacije in sicer za enkrat vsaj to, kar je bilo naročeno do 11. avgusta. Vlada bo poslala zaveznikom posebno noto, v kateri jih bo opozorila na to postopanje nemške vlade ter predlagala skupne korake pri berlinski vladi.

Republikansko gibanje v Grčiji.

Zagreb, 8. nov. (Izv.) Z današnjim simplon ekspresnim vlakom sta dospela semkaj na potovanju v Pariz bivši grški zunanji minister Aleksandris in general Otoneos. Vaš dopisnik je imel priliko, dobiti od teh uglednih osebnosti nekatere informacije o republikanskem gibanju v Grčiji. Res je, da se republikansko gibanje v zadnjem času vedno bolj širi. Po raznih centrih države se vrše veliki republikanski zbori. Oblasti niso dovolj močne, da bi primerno zaščitile razne simbole monarhije. Na republikanskem

zborovanju v Atenah so zborovalci javno raztrgali sliko kralja. Popolnoma izključeno je, da bi se vlada mogla še dolgo protiviti proklamaciji republike. Je samo še vprašanje časa, na kak način naj se to izvede. Na eni strani se zahteva ljudsko glasovanje, na drugi strani pa predhodna izvedba volitev, na kar naj bi parlament določil bodočo obliko vladavine. Vlada namerava sklicati konference zastopnikov obeh struj, na kateri naj bi se končno sklepalo o nadaljnjih korakih.

KRVAVI ŽIDOVSKI POGROMI V JUŽNI NEMČIJI.

Berlin, 7. nov. V Nürnbergu so bili nabiti plakati, ki pravijo, da mora teči čim največ židovske krvi. Kdor karkoli v tem pogledu stori, ne bo kaznovan, ampak za uslugo za domovino poplačan. — Več oseb je bilo tekom večera ranjenih z noži. V Altenhausenu so po noči mladi ljudje obkolili židovske hiše, razbili okna, izvlekli prebivalce iz hiš, jih postavili pred preki sod in obsodili v smrt na vešalih. Potem so ljudje izropali židovska stanovanja in pustili žide, da so zbežali.

Konec generalne stavke na Poljskem.

Varšava, 8. novembra. Generalna stavka, ki so jo v ponedeljek proglasili socialni demokratje se je popolnoma izjalovila. Zato je vodstvo danes proglasilo stavko za končano.

Pospešna zgradba predilske železnice.

Rim, 7. nov. Vlada je sklenila pospešiti zgradbo predilske železniške proge, ki bo vezala Avstrijo s Trstom.

Senzacionalne aretacije v Budimpešti.

Budimpešta, Policija je danes zaprla desno-radikalnega poslanca dr. Franca Ulaina, ki je nameraval odpotovati v Švico, nadalje urednika Bobulo in zdravnika dr. Szemero. Pri zadnjem je

bila izvršena hišna preiskava. V uradnih krogih se drži vsa zadeva strogo tajno.

Finančne odredbe nemške vlade.

Berlin, 8. novembra. Centralnavlada je sprejela v svrhu nabave živil, zlasti žitaric in masljev ter potrebnih deviz sledeči sklep: Oddaja deviz, kakor se je vršila o priliki preskrbe kruha, se ponovi. Kot protivrednost se izdajo boni na ljudsko posojilo. V svrhu lažje nabave živil se izvozi del sladkorja. V državi ostane samo neobhodno potrebna količina.

Pobegli poneverjalec.

Budimpešta, 8. nov. Nadkomisar Nadas, ki je obtožen, da je poneveril krog 400 milijonov državnega denarja, je pobegnil. Policija je izdala za njim tiranico.

BORZA.

Curich, 8. novembra. (Izv.) Sklepi tečaj. Pariz 32.17, Beograd 6.50, London 25.07, Praga 16.45, Milan 24.95, New York 56.4, Dunaj 0.00795, žig. kroše 0.00795.

Zagreb, 8. nov. Pariz 4.875-4.925, Švica 15.25-15.325, London 382-384, Dunaj 0.120-0.123, Praga 2.50-2.525, Milan 3.825-3.835, New York 85-86.

Znanim političnim skupinam v Bolgariji se še vedno hoče boja za oni del ozemlja, ki je o njem odločevala svetovna vojna in ga odločila v našo korist. Bolgarski desničarji smatrajo macedonsko vprašanje za nerešeno, dočim ga vsa naša država smatra za internacionalno rešeno; o njem so mnenja deljena le v toliko, v kolikor gre za notranje-politična vprašanja.

Atentat na našega diplomata v Sofiji je delo teh podzemeljskih sil, ki pa so tudi že precej »nad zemljo« in ki jih vlada g. Cankova trpi, da ne zapišemo kaj drugega. Sovražstvo proti naši državi, ki ga Sofija prav nič ne prikriva, izvira iz ressentimenta poraženega rivala, ki je hotel zavladati nad Makedonijo in Južno Srbijo in ki je bil že trdno prepričan o svoji zmagi. Ne mislimo, da je sedanja bolgarska vlada predstavljatelj srbofobске struje v bolgarski javnosti; dejstvo pa je, da premalo stori proti ekstremnim elementom, ki pod masko bolgarskih pravic do Makedonije podpirajo tisti del kapitalistične Evrope, za katerega se je Bolgarija angažirala med vojno in ki vzlic svojim porazom stremi po restavraciji prejšnjega političnega stanja.

Kljub zvezam med Radićem in Todorom Aleksandrovim ni in ne bo v naši državi vplivne politične skupine, ki bi mogla v danem momentu omogočiti, da bi se Bolgarija na ta ali oni način postalila Makedonije. Ta dežela ostane trdno v sestavi naše države. — Gledamo čez ploteve sedanjosti in preko ograj plebskih šovinistov ter vidimo, da si morata Bolgarija in Jugoslavija postati bližji nego sta si bili kedaj poprej. Prejalslejš mora nastopiti med njima tista skupnost, ki jo prinaša že sam razvoj jugoslovenske misli. Te skupnosti seveda ne morejo ustvariti ljudje, ki so se borili na dveh nasprotnih frontah; danes je škodljivo, če kdo dela na njen račun politična gesla.

Razvoj v tej smeri pa zahteva, da se bolgarski narod v macedonskem vprašanju preorientira. Zaradi tega vprašanja so se vodile neskončne polemike; zahtevalo je že neizmerno človeške krvi. Makedonija ostani integralen del naše države, Bolgariji pa naj naša diplomacija omogoči že v bližnjem času primeren izhod na Egejsko morje. Bolgarska politika naj računa s trdnimi dejstvi, da je macedonsko vprašanje notranji problem kraljevine SHS, naša politika pa naj se sprijazni z dejstvom, da je treba podpirati vsak zdravi pokret v Sofiji, ki stremi k sporazumni, demokratični ureditvi odnosov med Bolgarijo in Jugoslavijo in da je že sedaj treba pravljati tla onim, ki bodo v boljših dneh promatrali bolgarsko-jugoslovanski problem z objektivnejšega stališča nego ga moremo mi dandanes. Le tako bo polagoma ponehavalo večno rožljanje z orožjem in na Balkan utegne priti era gospodarskega ustvarjanja in evropskega napredka.

Politične vesti.

* Kje je tu logika? Na zborni zaupniški SLS v Ljubljani je dr. Korošec z velikim pohopom povdaril, da je SLS slovenska stranka (to je separatistična, ki o jugoslovenskem edinstvu ne veda nič čutil). To pa seveda s spodob v SLS čisto nič ne moti, da niso njihove podorganizacije imena kakor: Jugoslovanska kmetijska zveza, jugoslovanska strokovna zveza, jugoslovanska obrtna zveza ter da je njihov politični klub Jugoslovanski klub. Ta logika je razumljiva morda Korošcu in njegovim ovčicam, nam žal ne. Zakaj če je vsa ta organizacija samo slovenska, bi

Narodno gledališče.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA. (Slomkov trg, kazniško poslopije) je odprta za občinstvo vsak dan od 15.-17. ure. Za izposojevanje knjig se plača za letni 323 taksa, 10 Din. brez drugih doplatil.

Mariborske vesti.

Maribar 8. novembra 1923.

m Človekoljubnim Mariborčanom! Rod-bina odličnega narodnega delavca in vnetega sokolskega voditelja, državnega uradnika iz mariborske okolice je padla v obupno bedo. Oče leži že več mesecev v bolnici, mati pa nima niti toliko, da bi mogla otrokoma-dijakoma, ki se vozita v Maribor v šolo, dati hrano. Premožne narodne kroge prosimo, da priskočijo na pomoč. Oni, ki bi bili voljni dati vsaj enemu teh otrok opoldne kosilo, naj sporoče svoj naslov našemu uredništvu, ali pa na tel. številko 22, kjer dobe podrobnejše informacije.

m K imenovanju novega okr. glav-arja v Mariboru se nam poroča: Dr. Pfeifer je bil imenovan le začasnim vo-diteljem okr. glavarstva in je prevzel vodstvo do definitivnega imenovanja novega okr. glavarja in pod pogojem, da začasno vodstvo ne bo trajalo več ne-go par tednov. Tudi je dr. Pfeifer po-novno urgiral imenovanje definitivnega okr. glavarja. Tudi se nam poroča, da z. dr. Pfeifer ni prosil za vpokojitev. Do prihoda novega okr. glavarja g. dr. Von-šine vodi posle okr. glavarstva g. dr. Pfeifer.

m Ljudska univerza. Prihodnji pon-đjek 12. nov. 1923 bo predaval prof. Iv. Pavai o demokraciji in diktaturi, kar se bo deloma že nanašalo na zadnja pre-davanja o sodobni Rusiji, splošno pa bo predavatelj podal zgodovinski pregled državnih oblik oziroma vlad. — Za tr-govske tečaj so se doslej prijavili šele 4 obiskovalci, a treba jih je najmanj 25, ako naj se tečaj odpre. — Predavanja so vsakomur dostopna in brezplačna.

m Radikali in napredek naše sloven-ske obrti. Mogočni radikalski prvak v Mariboru ima svojo hišo in v njej po-slovne lokale za obrtnike. Ko so se ne-kateri obrtniki zanimali za te lokale, jim je obljubil, če postanejo radikali. Na kako sramoten način skuša torej ra-dikalija pridobivati v Mariboru na tleh in na tako škandalozen način preperevati razvoj slovenske obrti, ker se pošten obrtnik tudi za ceno lokala ne bo poli-tično prodajal radikaliji.

m Razpust požarne brambe v Pobrež-ju. Okr. glavarstvo poroča: Pokrajinska uprava za Slovenijo v Ljubljani je raz-pustila Prostovoljno gasilno društvo v Pobrežju, ker je prekoračilo svoj delo-krog s tem, da so društveni funkcionarij pri oficijelnih društvenih sestankih in prireditvah žalili narod Srbov, Hrvatov in Slovencev in s tem v protislovju z društvenimi pravili, mesto da gojijo, razdirali čustva do domovine.

m Martinov večer Sokola v Mariboru. V soboto, 10. tm. ob 20. uri zvečer se vrši v vseh prostorih Narodnega doma Mar-tinov večer Sokola z izbranim sporedom. Sodelujeta iz prijaznosti ga. Mitroviče-va in g. Ašič. Po sporedu licitacija žive gosi, ki jo je Sokolu poslal sam sv. Mar-tin naravnost z neba. Nato pa se bo raz-vila prosta zabava in ples. Za lačne in žejne bo poskrbljeno v vsesplošno zado-voljstvo. Vstopnina 10 Din. Ker je čisti dobiček namenjen zgradbi prepotrebne-ga Sokolskega doma, naj nihče ne zamudi sokolskega martinovanja.

m Razglas o stanovanjskih vprašanjih. Stanovanjski urad mariborskega magi-strata nas naproša, da razglasimo: 1. Ker se v tistih ponovno ponujajo na »odkupe« oziroma »odstop« družinska stanovanja, se stranke opozarjajo na predpise čl. 4 stanovanjskega zakona oziroma čl. 14 stanovanjskega pravilnika, po katerih edino stanovanjska oblast dodeljuje iz-praznjena stanovanja, ter se osebe, kate-ro so se brez dovoljenja stanovanjskega oblastva vselile v izpraznjeno stanova-nje, morajo iz istega izseliti. Ti predpisi veljajo tudi za hišne posestnike, kateri so poleg tega tudi kaznujejo. 2. V smislu predpisa čl. 19. stanovanjskega pravilni-ka ima izselitev najemnikova na kakor-koli način za posledico tudi izselitev podnajemnika, ter nima v slučaju, ako podnajemnik pride do dodelitve, podna-jemnik vsled tega, ker se nahaja v enem stanovanju kot podnajemnik, še nikakršne prvenstvene pravice do stano-vanja. 3. Sporazumna zamenjava stano-vanj je veljavna samo tedaj, ako se obe stranki dejansko preselite, sicer bi se

moralo postopati v smislu predpisov čl. 14. stanovanjskega pravilnika glede do-deljevanja stanovanj. V slučaju, da bi pa šlo za kakšno goljufijo, bi se zadeva eventuelno javila tudi drž. pravdnistvu v svrhu kazenskega postopanja. Na vse to se stranke opozarjajo, da se izognejo nepotrebnim izdatkom, deložaciji in dru-gim neprilikam.

m Mariborsko gasilno društvo si je nabavilo zopet novo brizgalnico, name-njeno predvsem za pomoč okoliških ob-čin, ki si pri današnji draginji same ne morejo nabaviti potrebnega novega in modernega gasilnega orodja. Maribor-sko gasilno društvo je že nešteto krat pri-hitelo na pomoč bližnjim in oddaljenej-šim občinam in je bilo s svojo moderno opremo vedno najsigurnejša pomoč pri požarih. Zato tudi upravičeno pričakuje, da bodo zlasti okoliške občine in posest-niki ter velepodjetja prispevala s pri-mernimi zneski v svrhu kritja dolga, ki si ga je nakopalo društvo z nabavo nove brizgalne.

m Obrtno-nadaljevalna šola. Pouk v obrtno-nadaljevalni šoli se prične v so-boto, dne 10. novembra 1923 ob 14. uri. Vsi že vpisani vajenci in vajenke se naj oglasijo v petek, dne 9. tm. dopoldne in popoldne in v soboto, dne 10. tm. dopol-dan v pisarni mestnega šolskega sveta na Slomškovem trgu št. 5-I, da dobe na-vodilo, kam jim je v soboto popoldne iti.

m Mezdno gibanje krojaških pomočni-kov. Začetkom tega meseca so kroja-ški pomočniki stopili v mezdno gibanje, ki pa ni bilo splošno, temveč omejeno le na večja podjetja. Kakor poroča »Volke-stimme«, so dosegli 10% zvišanje mezd. Pri trvdki Starkl, ki zvišanja ni prizna-la, je proglašena stavka. Pred zvišanjem je zaslužil krojaški pomočnik na teden 1445 K v I. in 1376 K v II. razredu.

m Knjige, leposlovne in znanst-vne, literarne vrednosti, v vseh jezi-kih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Na-rodni dom I.

m Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran salon, le-pe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrecno pristna domača vina. Specialiteta: stari rdeči burgundec. Raz-merno bogata izbira svežih in zdravih je-dil. Abonenti se sprejemajo po 20 Din. dnevno.

Dopisi.

Radeče pri Zid. mostu. L. 1910 smo ustanovili našega Sokola, kateri se je vgnezdil v hotelu Gmajner. Ta, sicer Ne-mec, je bil Sokolu naklonjen ter je So-kol tam imel lepo dvorano za gledališke prireditve in telovadnico. Ko je pa pri-šel novi gospodar Slovenec, si je moral Sokol iskati novo gnezdo, katero je do-bil v hiši g. Hallerja st. Tam si je naš Sokol uredil lepo dvorano, v kateri ste se vršili že dve predstavi: »Miklova Zala« in »Mlinar in njegova hči«. Obe igri ste se obnesli izborno, kar svedoči o marljivosti in požrtvovalnosti igralcev, posebno pa režiserja g. notarja Burgeja.

Izpred sodišča.

Drage zemlje.

Pek Alojzij Cernejšek je prodajal 6. avgusta t. l. v Ptujju zemlje po en dinar, dasiravno so tehtale samo 3½ dkg. Ker so se ljudstvu zemlje zdele za en dinar vendar premajhne, so ga ovadili in Cernejšek je bil pri okrajnem sodišču obsojen na 4 dni zapora in 1000 dinarjev globe oziroma še na 10 dni zapora.

Cernejšek se je pritožil in je pri vzklic-ni razpravi 6. tm. v Mariboru trdil, da se je ravnal po Varaždinskih pravilih, kar mu pa ni nič pomagalo, kajti sodišče je potrdilo prvotno razsodbo.

10 let prestavljal mejnike.

Ivan Rito Perk je svojo zemljo razšir-jal tako, da je mejnike, tikajoče se po-sestev sosedov Štefana Pieme, Ivana Perša, Šandorja Ferencza in Šandorja Kerčmarja že od leta 1913. vsakokrat ka-dar je oral, prestavil sebi na korist. Le-tos pa, ko so se posestnikom zdela njho-va posestva vendar premajhna, so ga o-vadili in Perk je bil 7. tm. pri okrajnem sodišču obsojen na 6 mesecev ječe. — Njegova žena je izrekla za njega ne-ugodno.

Zadoščenje Orjuni.

Klerikalec Ivan Tkavec v Slovenski Bistrici je svoje dni psoval Orjunaše rekoč: »To so junci Orjuncije. Tkavca so tožili, toda ta je bil oproščen, ker je trdil, da je v hotelu Beograd le to pripovedo-val, kar so Bistriški fantje govorili in kričali. Orjunaši so se pritožili in Ivan Tkavec je bil pri vzklicni razpravi pri okrajnem sodišču v Mariboru 6. t. m. res obsojen na 50 dinarjev denarne globe. Po pričah so se namreč izkazale Tkavčeve trditve kot neresnične.

Gospodarstvo.

g Ljubljanska kreditna banka nas na-proša, da z ozirom na tendencijsna po-ročila zagrebških listov objavimo, da je njena terjatev pri Beograjski ujedineni banki popolnoma zavarovana in da je Beogradska ujedinenja banka le vsled denarne krize in vsled tega, ker država ne plačuje redno svojim dobaviteljem, ki so klienti te banke, prišla v denarne težkoče. Sploh pa je Beogradska uje-dinenja banka aktivna in prosi za mora-torij iz zgoraj navedenih razlogov.

g Produkcija sladkorja v Avstriji je v zadnjem letu tako narasla, da že ne-varno konkurira češkemu sladkorju. Na Dunaju stane sladkor 10.000 do 10.300 aK, dočim je na Češkem po 10.500—10.920 aK. Na Dunaju torej stane sladkor nekaj nad 12 din., pri nas pa nad 25 dinarjev.

g Blagovne borze 7. nov. Novi Sad: pšenica bačka 322.50—330, sremska 320, ječmen bački 260, oves bački 230, koruza 205, fižol beli bački 530, moka »0« 520—530, »2« 475, »5« 430. — Beograd: pšenica 325, koruza nova 218, oves 240.

g Tedenski sejem v Zagrebu 7. nov. Obisk zelo slab. Cene padle. Za 1 kg žive teže se je plačalo: za vole I. 13.25—14.50, II. 10—13, III. 10—11.50, bosanski 7.50—10.25, junice 10.25—12.50, krave I. 10—11, II. 9—10, svinje sremske I. 28—28.25, do-mače I. 25—26.50, II. 22.50—22.75, III. 21.50—22.50, teleta I. 22.50—22.75, II. 18.20. — Krma za m. st.: seno 95—100, otava 100—125, detelja 125—150, zelje glava 0.75—1 D. Drva za voz 600—650 Din.

Iz življenja in sveta.

Japonska po velikem potresu.

»Vossische Zeitung« objavlja razgo-vor pekinškega dopisnika z nekim odlič-nim Japoncem, ki je izjavil o položaju svoje domovine po velikem potresu med drugim sledeče:

Potres bo imel ogromen vpliv na vse življenje v moji domovini. Vse se bo iz-premenilo. Zlasti bodo izginila tista zla, ki so po vojni zadela tudi Japonsko in ki so sedaj, ko je potres izenačil bogata-še z reveži, postala brezpomembna. Med vojno je namreč mnogo Japoncev oboga-telo in še več obubožalo, med obema slo-jema je nastal velik prepad, ki so ga po-sebno izrabljali komunisti in delali med delavstvom veliko propagando za upor proti bogatašem. Potres je kakor rečeno — izenačil kričeče razlike in danes se zo-pet opaža stari, dobri duh Japoncev. — Gostoljubnost in požrtvovalnost Japon-cov je zopet prišla do veljave.

Nato je dotični japonski odličnjak pripovedoval, kako se je godilo ob potre-su nemškemu poslaniku dr. Solfu. Posla-nik je v času katastrofe sedel v vlaku. Vlak je vozil s polno paro, a so ga ob pravem času ustavili, ker bi sicer skočil s tira. Dr. Solf je izstopil. Takoj so mu uradniki in japonski sopotniki ponudili svojo pomoč in usluge. Dr. Solf je odšel pešice v Kamakuro, kjer je bila njegova hčerka v kopališču. Tam se je zgodilo sledeče:

Vzgojiteljica se je z dvojce starejših otrok dra. Solfa sprehajala ob morsk obali. V tem hipu je izbruhnil potres. — Morje se je strahovito zazibalo in je bila nevarnost, da bo ogromen val vrgel vse tri v vodo. Res je že objel vzgojiteljico in jo potegnil za seboj. V tem trenutku je priskočil nek japonski ribič in rešil oba otroka. Morski val pa vzgojiteljico ni potopil, marveč jo je vrgel na kup peska, odkoder jo je rešil nek drugi Ja-ponec. Najmanjši otrok je bil ob tem ča-su v hiši. Hiša se je podrli, toda otroka je ob pravem času rešil japonski kuhar. Tako so bili rešeni vsi otroci z vzgojite-

ljico vred. Poslanik se je takoj odpeljal z avtomobilom v Jokohamo, kjer se je porušilo poslopje nemškega generalnega konzulata in usmrtilo glavnega tajnika. Skoraj vsi mostovi so bili podrti. Posla-nik je moral vsak trenutek ustaviti avto in izstopiti. Bilo je izredno vroče. Slekli je suknjo in jo pustil s klobukom vred v avtomobilu, nato pa je stopil v senco nedaleč od ceste. Tam je stala tudi neka Japonka, ki ji je potres popolnoma uničil imetje. Opazivši, da je tujec brez klobu-ka, mu je takoj ponudila edini klobuk svojega moža, da se zaščiti na potu pred pekočim solncem. Dr. Solf je vlijudno od-klonil njeno dobroto. Čez nekaj časa je prišel mimo drugi Japonec in tudi ponu-dil svoj klobuk.

Lahko bi vam naštel nešteto takih prizorov, ki pričajo o junaštvu Japoncev, je dejal japonski odličnjak. Nikjer nis-japonski služabniki med potresom zlorabi položaja svojih gospodarjev. Mnoge inozemske žene se morajo zahvaliti ja-ponskim guvernantam, da so jim bili o-troci rešeni. To je tedaj stari duh požrtvovalnosti in gostoljubnosti, ki ga je velika nesreča vzbudila v slehernem Ja-ponceu brez razlike stanu in premoženj-ske stopnje.

Samá katastrofa je zelo vplivala tudi na višje sloje japonske družbe. Stara go-spoda, ministri, ki so bili vajeni se vo-ziti v avtu ali sedeti za pisalno mizo, mo-rajajo sedaj iti več ur pešice, da pridejo v urade ali da lahko prisostvujejo mini-strskemu svetu. Nimajo obleke za pre-oblačenje, spati morajo na trdih deskah imajo slabo hrano: večinoma uživajo riž. Mnogi ministri so mi pripovedovali, da imajo vtis, kakor da bi jim padla mrena z oči. Prisilna preprostost, prisiljeno te-lesno gibanje jim ni več nadležno, tem-več postaja prav prijetno. — To kar nam je manjkalo in čemur smo se odvadili, je preprosto, naravno življenje. Prevedšma sedeli za pisalno mizo. V bodočnosti se bomo bolj približali naravi. Mnogi mladi ljudje se bodo rajši oprijeli obrti, name-sto da gredo v šole. Živeli bodo na vas-i in z nepriljubljenim telesnim delom koris-tili sebi in domovini. Enostavno živ-ljenje po potresu nam utegne prinesiti duhovni in moralni preporod. Japonci ja-h koncu pristavil, da se bo Japonska obnovila z lastnimi sredstvi.

Cilinder angleškega diplomata.

Britski zunanji minister lord Curzon je nedavno izdal prvo knjigo svojih spo-minov. Angleški politiki so močje sve-tovnega obzorja in tudi poznajo svet. — Vsak politik bi moral mnogo potovati in spoznavati tuje narode in tuje dežele. Tako bi se bil otrešel ozkosrčnosti in raznih predsodkov, ki se čisto izpreme-nijo v strasti. Lord Curzon je v mladih letih mnogo potoval in je bil tudi poslanik v daljnih deželah. Mnogo je videl in po-skusil, zato tudi veliko razume. Angleški zunanji minister zna lepo pripovedovati in njegova knjiga ni razečarala nikogar, kdor jo je dobil v roke. Lord Curzon je tudi pesnik, kar pa ga ne moti, da ne bi bil dober diplomat.

V knjigi svojih spominov nam pripo-veduje mično zgodbo o cilindru. Vg-toaletne predmete je ponesel s seboj, v cilindru mu je manjkal. Ko je dospel v Teheran — glavno mesto Perzije, — ga je povabil k sebi na dvor perzijski šal (cesar). Brez cilindra seveda ne smeš na dvor. V Teheranu se je dobilo nekaj ci-lindrov, a vsi so bili premali za lordov precejšnjo glavo. Zvečer pred avdienco se je mudil pri neki francoski rodbini. Ko je odhajal, je opazil, da je v predso-bi ležal novi in precej veliki cilindar. Ni dolgo premišljal, pa je vzel cilindar kri-vaj pod pazduho in jo popihal oprezn kakor tat. Drugo jutro si je cilindar po-sadil na glavo in šel k šahu, po avdienci pa ga je poslal dotični rodbini in se o-pravičeval v svo vlijudnostjo, izgovarjajo-se, da je bil pozabljiv in raztresen.

Lord Curzon se prav nič ne sramuj trenutka, ko je bil tat. Zakaj to ga je naučilo, da pošten Anglež ne sme iti bre-fraka in cilindra niti v Timbaktu ali v severni tečaj. Povsod ga lahko povabi-jo na dvor, kamor mora priti s cilindrom na glavi.

Zanimivo opisuje Curzon svoje prija-teljstvo s starim afganskim emirjem, ki je bil krvoločni despot, vendar pa tuč-skrben gospodar svojih podložnikov.

Lord Curzon se je hotel seznaniti z emirjem, ki pa ni rad sprejemal Evropejcev. Pisal je emirju laskavo pismo, ki v njem pravi, da je prebral mnogo knjig in veliko študiral, govoril je tudi z neštetimi ljudmi, ki pa ga niso mogli dovolj po-
dučiti. »Vaše Velikanstvo«, je pisal emirju, »bi edino moglo vreči v moj razum žarek resnice, kajti Vi veste več nego vsi drugi.« Ta poklon je učinkoval. Lord Curzon in afganski emir sta postala celo prijatelja. Ko mu je lord Curzon poslal veliko sliko svoje neveste, mu je emir pisal med drugim: »Zvestoba, razum in poštenost — vse te lastnosti so zapisane na čelu tvoje neveste. Naj vama bog da obilo otrok. Če te ta žena kedaj udari, bodi prepričan, da si res storil nekaj takega, s čemer si si zaslužil sibo.«

Nadalje se je lord Curzon seznanil s kitajskim mogotcem Li-Hung-Čangom, ki ga je bil obiskal v Londonu. Vpraševal ga je, koliko je star, pri čemur se je spomnil, da je nemški cesar Viljem II. enakih let. Nato se je razvil sledeči razgovor. Li-Hung-Čang: Nemški cesar ima šest sinov, koliko otrok imate vi? — Curzon: Doslej še žal nobenega, ker sem se pozno ženil. Li-Hung-Čang: Kaj pa se neki delati doslej?

Curzon pravi, da ni mogel odgovoriti kot se spodobi. In še danes ne more. Kdo tve, kaj dela, ker je še zmiraj brez otrok.

Ženska moda.

Ptičje kletke na klobukih.

Ženska moda je pri moških že od nekdaj na glasu kot višek ženskih muh in kapric. Vsak teden se pojavi kaj novega. Enkrat se izgovarjajo naše ženske na Pariz, drugi na Dunaj, no, in sedaj se je pojavila še Amerika, ki hoče, kakor v vsem drugem, postati tudi v ženski modi merodajna. To je povzročilo v ženski modi precejšnjo revolucijo, pri moških pa še večjo nevoljo na te ženske »neumnosti«. Dasi so Američani v vsem prvi, v modi tega ne morejo trditi. Tu so se ameriške ženske pokazale res prave začetnice. Hotele so prekositi Pariz in druga evropska mesta. Vsekakor je treba pri-

znati, da to ni lahka naloga, kajti evropski ženski svet je porabil v modi vso svojo iznajdljivost. Vse barve, oblike, vse vrste nakita so že v modi in je res težko najti še kaj novejšega. Pa Američanke se niso dale prekositi. Začele so modo pri klobuku. Na ženskem klobuku si lahko že sedaj našel pol vrtnarije, pol pragozda, najrazličnejšo zbirko travov in bog-zna kaj še vse. Tu pa so šle Američanke preko vseh pravil okusa ter si izmislile res nekaj še bolj gorostasnega. Začele so nositi na klobukih male ptičje kletke s pravimi, živimi ptiči. Moški, ki je hotel napraviti ženski res lep poklon, je moral najprej obdovati sladko petje nje-nega ptička na klobuku. Žalibog pa so Američanke prepozno prišle s svojo mo-do. Bliža se zima in v mrazu pač ne bo mogoče nositi na klobukih v odprtih kletkah živih, občutljivih ptičkov. Pes, ki je za mrz manj občutljiv, pa je tudi za klobuk ameriške modne dame vsekakor prevelik in pretežek, ker bi pod nje-govo težo gotovo trpela modna frizura. Mogoče pa je tudi, da prihodnjo spomlad ptički na glavi ne bodo več v modi, tem-več že kaka druga žival, dokler se ne bo-do pojavile na ženskih klobukih kar cele — menažerije. Eno pa nas Evropejce lahko tolaži: naše boljše polovice tej mo-di gotovo ne bodo sledile...

Poslano.*

ODPRTO PISMO

gospé Ani Gselman, posestnici v Teznu.

Članstvo pevskega društva »Zvon« Vas pozivlja, da preključite neresnične govornice v zadevi deložiranja stranke Vaha. Ker ponovno trdite, da je naš pevovodja govoril v isti zadevi največ, ter da ste morali položiti našemu članu najsvetejšo prisego, Vas pozivljamo, da dokažete to pri sodnji, v nasprotnem slučaju pa Vas imenujemo lažnico in obrekovalko.

Članstvo pev. dr. »Zvon«.

*) Uredništvo za vsebino ne prevzame odgovornosti.

Pohišstvo

lastnih izdelkov za spalne in je-dilne sobe najceneje v zalogi. Sereer in drug, Veltrnjska ul. 2. 2175 30—30

Sprejme se hišni sluga, samec ili poročen, brez otrok. Ugodni pogoji: hrana in stanovanje poleg plača. Penudbe na Oskrbništvo dijaškega doma v Ptuj. 2493 3—2

Dva peč s cevmi vred na prodaj. Samostanska ulica 17. 2499

Ročni voziček, decimalna teht-nica, steklena omara za deli-katese na prodaj. Istotem se odda lokal in skladišče. Lokal se lahko uporabi za pi-sarno. Naslov pove uprava »Tabera«. 2502

Za trgovino z mešanim bla-gom, združeno z gostilno, se išče tem primerno izobražena gospodična, katera ima veselje za na deželo. Pogoji poštenosti in marljivosti. Ponudbe na u-pravništvo pod »Poštenost«. 2501 3—1

Prazne steklenice, stare od črnila, sidola, plavila, kupi vsako množino. Josip Reich, Gosposka ul. 38. 2401 9—3

Perilo za pranje se vzame na dom po znižani ceni. — Vprašati pri Mariji Skrbine, Strossmayerjeva ulica 3.

Zamenjava stanovanja. Stan-ovanje, obstoječa iz sobe in kuhinje, parket, električna raz-svetjava, prtilice, sredini me-sta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 25. vrata 2.

NOGAVICE

za dame in stroke kupite najceneje pri trdki 2168

Anica Traun

Maribor, Grajski trg 1.

Najlepše novitete

Srajce od 60 Din, kravate od 12 Din, klobuke od 105 Din, čepice od 45 Din naprej

kupite 2230

samo v modni trgovini

B. Veselinovič in dr. Maribor, Gosposka 26

po najnižji ceni!

POZOR!

TRGOVCI MANUFAKTURNEGA BLAGA!

Podružnica Vilim Pick

MARIBOR

Aleksandrova cesta 26

nudi blago za poznano nizko ceno kakor v centrali v Zagrebu.

NA VELIKO!

2—2 2416

Mesarija s prekajevalnico

na prometnem prostoru, brez konkurence, je takoj na prodaj. Naslov pove upravništvu »Tabora«. 2498

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljske Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk, litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Din 10. V kratkem bo izšel isti zemljevid izdelan v osmih bar-vah. Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

„Rapidova“ sportna veselica v vseh prostorih Götzove dvorane

se vrši v soboto dne 10. novembra 1923. Začetek ob 20 uri.

Pierre Loti:

Azijada.

(Dalje.) (22)

Hkratu sam poslal v okolico tri fant-ke, da so mi nanosili zelenega vejevja in bele snope narcis. Hotel sem, da bi bila hiša tega dne v znak radosti nad njeno vrnitvijo neobičajno vesela in slavno-stna.

Azijada je zvečer res dospela. Ko je stopila v hišo, je ugledala od praga do vrat najine sobe preprogo iz samih cvet-lic. Dišalo je po narcisah in bližajoči se pomladi.

Z njenih ust ni prišel niti en sam oči-tak; otročje-veselo se je smehljala, opa-zujoč cvetje, ki je bilo posuto nji na čast. Njene od jokanja črno podplute oči so žarele od nepričakovane sreče. Stopala je po cvetlicah mirno in ponosno kakor mala kraljica, ki s vrača v svoje izgub-ljeno kraljestvo, ali kakor Apsara, spre-hajajoča se v cvetočem paradižu indijskih bogov.

Resnična Apsara, resnične hurijske ne morejo biti lepše in prelestnejše...

Epizoda s Senibo-hamum je bila po-zabljena; od tega časa je bila najina lju-bezen še silnejša nego poprej.

XII.

Bil je zimski večer, ura večerne mo-tnosti. Muzejin je pel svojo večno pesem, midva z Azijado pa sva se stiskala v tajnem ejubskem gnezdecu.

Se zdaj jo vidim, drago, malo Azijado, kako je sedela na zemlji, na turških pre-progah, vzravnanah in resna, prekrižanih nog in v pantalonih iz azijske svile. Njen obraz je bil skoraj preproški; povzdig-njena resnost pa ni ravno pristojala mladostnemu, naivnemu obrazu.

»Bak Lotim.« je dejala, upiraje vame globoke oči, »kaj tane parmak burada var.«

Im je pomolila roko z iztegnjenimi prsti.

(»Poglej, Loti, in povej, koliko prstov imam na roki.«)

Odgovoril sem ji smehljaje:

»Pet, Azijada.«

»Da, Loti, le pet. In vendar niso vsi enaki. Bu bončar bir pača kükük. (Palec je nekoliko krajši od tegale; drugi je zopet krajši od tretjega itd.)

Azijadin mezinček je bil res zelo maj-hen. Nohet je bil spodaj jako rožnat in zgornaj pobarvan kakor drugi z rdeče-oranževno barvo.

»Torej.« je dejala po tajinstvenem uvodu, »ravno tako in še v obilnejši me-ri, Loti, so tudi Allahova bitja zelo ne-enaka; niso vse žene enake in tudi vsi moški ne...«

Ta primera me je imela podučiti; če so me mogle pozabiti druge žene, ki sem jih ljubil, me ne bo mogla pozabiti ona — Azijada. Ako so me zapustili drugi prijatelji, utegne ostati zvest moj Ah-med.

»Ostani, Loti, tu — ostani z nama.«

Mislila je o bodočnosti, temni, nezna-ni bodočnosti, ki se je pojavljala v njeni fantaziji.

Starost — kako je pač čaleč in se za-misliti je ni moči... Toda čemu ne; naj še starava skupaj in se ljubiva, večno ljubiva, v življenju in v smrti.

»Sen kodža« (ti boš star), je pravila, »ben kodža« (jaz bom stara).

Ta stavek je izgovorila raztrgano, bolj s kretnjami nego z besedami. Ko je dejala: »jaz bom stara«, je znižala ton svojega mladostnega glasu in se delala stanko; zamar, ker ji je telo kipel od ognjene in sveže mladosti.

»Zarar jok« (nič zato), je pristavila na koncu. »Nič zato, Loti, najina ljube-zen je neskončna.«

XLII.

V Ejubu, februarja 1877.

Čuden začetek, če pomislim, kako se je pričela ta zgodba.

Same budalosti, same gluposti, dan za dnem eno in isto; samo da bi bil dosegel smoter, ki je že sam na sebi nemogoč.

Obleči se v Solunu po turško, v oble-ko, na kateri bi moglo nekoliko pozorno oko takoj opaziti sumljive pomanjkljivo-sti; potikati se v tej obleki po mestu, dasi bi zadostovalo nedolžno vprašanje mi-mo gredočega Turka, da bi v hipu padla turška krinka in komedija bi končala z ubojem držnega glaura; ljubimkati se z mohamedansko ženo in prihajati pod nje balkon — nekaj, čemur ni tako kma-lu primere v turških analih — in vse to, moj Bog, edinole zavoljo tega, ker se mi je prestudilo življenje, ker sem čutil potrebo, izzivati z nečim tovariše in ljubovati svojim pešajočim močem.

Smoter, ki naj krona to nespametno početje, je pustolovstvo, ki bi se bilo mo-glo v enem samem hipu izpremeniti v tragedijo.

Kakor da bi vse to hotelo dokazati, da se srečno končajo zgolj take reči, ki si jih zamisli nespamet, da imajo blaz-neži največ upanja na uspeh in da je bog na strani brezobzirnežev.

Kar se Azijade tiče, je tudi ona ob-čutila najprej radovednost in strah. Zve-davost je zadržala, pri balkonomi mreži nje velike oči, ki so izražale bolj grozo nego ljubezen.

V začetku je bila v neizrecnem stra-hu zanj, za tujca, ki je menjaval obleko kakor je zari Protej menjaval svoj lik

in ki je zahajal pod njeno okno, oblečen v bogatega Albanca.

In tako se je prepirčala, da jo vendar-le močno ljubi, — njo, kupljeno sužnjo, neznano Azijado, saj se drugače ne bi podajal na tako nevarno pot, ki bi ga utegnila stati glavo. Ubogo dete ni sm-tilo, da je ta mož z obrazom mladeniča užil že vse, kar nudi življenje in da ji ne prinaša drugega kot nasičeno in nave-ličano srce, ki se mu hoče nekaj novega in originalnega. Dejala si je, da mora biti sreča, če jo ljubi tak neznanec — in še sama se ni prav zavedala, kedaj je prekoračila strašen prepad, ki jo je lo-čil od glaurjevega naročja.

Nihče je ni učil moralnih načel, ki bi jo ustavljala na prepovedani poti — za-to se je dala kaj naglo zapeljati od prve pesmi te ljubezni, ki ji je donela čarob-norazkošno in polnila vso njeno nedotak-njeno notranjost. Še sama nevarnost ji je bila očarljiva. Najprej je podala sko-zi zamreženo okno roko; na to je dala tu-di ustne, dokler ni nekoga dne odprla okna in stopila na vrt kakor Margareta — Margareta, ki je imela mladost in neoskrnjeno čistost.

Kakor Margareta duša, je bila tudi Azijadina duša čista in deviška, dasi je njeno telo oskrnil stariček, ki jo je kupil kot brezpravno sužnjo.

XLIII.

Sedaj, ko sva do dobra spoznala turške navade in si pridobila toliko izkušenj v pustolovščini, ki je združena z ogromnim rizikom; sedaj, ko sva oba dosegla že vi-šek v umetnosti pretvarjanja in skriva-nja, sedaj naju strese po životu, če se spomniva prvih dni najinega ljubimka — v Solunu. Srečne ure se nama do-zdevajo kakor spomini iz sanj.

(Dalje prihodnjik.)